

GERALD DURRELL

Păsări, lighioane,
rubedenii

Traducere din limba engleză și note
de Maria Berza

Ilustrații de Mircea Pop

Cuprins

Conversație	7
PRELUDIU: LONDRA	
O întâlnire cu spiritele	17
Partea întâi: PERAMA	
Botezul	49
Golful măslinilor	69
Pădurile de mirt	95
Partea a doua: KONTOKALI	
O junglă în miniatură	127
Sepii și crabi	150
Sărbătoarea culesului măslinilor	187
Bufnițe și aristocrați	211
Partea a treia: CRISEDA	
Arici și lupi de mare	237
Capul vorbitor	262
Butoaiele înfuriate	286
EPILOG	305
Correspondență	306

Preludiu: Londra

„/.../ Altceva

Mai vezi în noapte și genunea vremii.“

*Furtuna*¹

---

¹ *Furtuna*, actul I, scena 2, traducere de Leon Levițchi (în: William Shakespeare, *Opere complete*, vol. VIII, Editura Univers, București, 1991), p. 352.

O întâlnire cu spiritele

TOTUL A ÎNCEPUT când Margo s-a pornit deodată pe îngrășat. În scurtă vreme, spre disperarea ei, a devenit aproape sferică. Androuchelli, doctorul nostru, a fost chemat spre a desluși misterul. Când a constatat cât de obeză era Margo, mai întâi a rostit de nenumărate ori „Vai! Vai! Vai!“, plin de amărăciune. I-a prescris apoi mai multe doctorii și hapuri, precum și câteva regimuri de slăbire, dar toate acestea n-au avut niciun efect.

— Din câte mi-a spus, ne-a mărturisit Margo într-o zi la prânz, cu ochii în lacrimi, crede că e ceva glandular.

— Glandular? a repetat mama, alarmată. Ce vrea să spună cu asta?

— Nu știu, a răspuns Margo într-un hohot de plâns.

— De ce trebuie oare să-ți comentăm întotdeauna bolile la masă? s-a interesat Larry.

— Larry, dragă, Androuchelli zice că e ceva glandular, a spus mama.

— Pe naiba, a intervenit nepăsător Larry. E grăsime de bebeluș.

— Bebeluș, zici? a izbucnit Margo. Tu știi cât cântăresc?

— Ce-ți trebuie ție e să faci mișcare, a spus Leslie. De ce nu ieși cu barca în larg?

— Mă îndoiesc că ar încăpea în barcă, a intervenit Larry.

— Boule! s-a stropșit Margo, izbucnind în plâns. N-ai spune așa ceva dacă ai ști cât sufăr.

— Larry, dragă, a intervenit mama împăciuitoare, n-a fost frumos ce-ai spus.

— Ce să fac, nu pot să mă abțin când o văd rostogolindu-se de ici colo și arătând ca un pepene bubos, a răspuns Larry, scos din fire. S-ar zice că din cauza mea vi se întâmplă toate.

— Ceva trebuie făcut, a spus mama. O să vorbesc cu Androuchelli mâine.

Dar Androuchelli a declarat iarăși că, după părerea lui, e vorba de o dereglare glandulară și că Margo ar trebui să urmeze un tratament la Londra. Astfel încât, după un schimb agitat de telegrame și scrisori, Margo a fost expediată la Londra și dată în grija afectuoasă a ultimelor două rubedenii cu care nu rupseserăm încă legăturile, verișoara mamei, Prudence, și maică-sa, mătușa Fan.

În afară de o scrisorică foarte scurtă, în care ne anunța că a ajuns cu bine, că ea, verișoara Prue și mătușa Fan stăteau la un hotel lângă Notting Hill Gate și, de asemenea, că luase legătura cu un doctor bun, n-am mai știut nimic de Margo o bună bucată de vreme.

— De ce nu scrie oare? s-a întrebat mama.

— Nu fi îngrijorată, mamă, a liniștit-o Larry. De fapt, despre ce altceva ar putea să scrie decât să ne comunice noile ei dimensiuni?

— Oricum, mi-ar plăcea să știu ce se întâmplă, a spus mama. La urma urmei, e la *Londra*.

— Și ce legătură are Londra cu asta? a întrebat Larry.

— Într-un oraș atât de mare se poate întâmpla orice, a explicat mama sumbru. Doar se aud tot felul de lucruri despre ce pășesc fetele în marile orașe.

— Mamă, chiar că te neliniștești fără motiv, a spus Larry exasperat. Ce crezi că i s-ar putea întâmpla, pentru Dumnezeu? Că e ademenită în cine știe ce speluncă? N-ar încâpea nici măcar pe ușă.

— Nu cred că e cazul să glumești, Larry, l-a admonestat mama cu severitate.

— În schimb, tu te sperii degeaba, a spus Larry. Zi și tu, ce traficant de carne albă, care se respectă, i-ar da atenție lui Margo? De altfel, nici nu cred să fie unul destul de zdăvăn ca s-o răpească.

— Oricum, eu sunt îngrijorată, a răspuns bătaios mama, și am de gând să trimit o telegramă.

Așa că i-a telegrafiat verișoarei Prudence, care i-a răspuns pe larg, comunicându-i că Margo se înhătase cu niște indivizi total nefrecventabili și că ar fi bine, după părerea ei, dacă mama ar veni și ar face-o să-și bage mințile în cap. Casa noastră s-a transformat îndată într-un balamuc. Mama, foarte tulburată, l-a trimis pe Spiro, indispensabilul și băgărețul nostru prieten, filozof și ghid, să cumpere bilete, iar ea s-a apucat să-și facă bagajele cu frenezie. Deodată și-a amintit de mine. Considerând că ar fi mai rău să mă lase în grija plină de afecțiune a fraților mai mari, a hotărât că trebuie s-o însoțesc. Drept care Spiro a fost trimis din nou după bilete și numărul valizelor a sporit. În ceea ce mă privea, întreaga situație era ca picată din cer, deoarece tocmai căpătasem un nou profesor particular, pe dl. Richard Kralefsky, ce se străduia, înfruntându-mi cu înverșunare opoziția, să-mi vâre în cap verbele neregulate franțuzești, iar această călătorie în Anglia îmi oferea, după părerea mea, o mică vacanță bine meritată.

Călătoria cu trenul a fost lipsită de evenimente, excepând faptul că mama era tot timpul îngrozită să nu fie

arestată de carabinieri fasciști. Spaima ei a atins cote alarmante când, la Milano, am schițat o caricatură a lui Mussolini pe geamul aburit al compartimentului. Mama a șters-o vreo zece minute cu batista, cu zelul unei spălătoarese aflate într-un concurs, până când s-a declarat mulțumită de rezultat.

După viața noastră tihnită, lentă și însoțită din Corfu, sosirea la Londra, noaptea târziu, a constituit o experiență zguduitoare. În gară era o uriașă învălmășeală de oameni necunoscuți zburătăcind în toate direcțiile, cu fețele cenușii și preocupate. Hamalii vorbeau o limbă aproape de neînțeles, iar Londra scliffea de lumini și zumzăia de atâta lume. Taxiul își croia drum prin Piccadilly precum un bărzăune printr-un foc de artificii. Din pricina aerului rece, respirația îți plutea pe dinaintea gurii, în timp ce vorbeai, ca un fuior, făcându-te să te simți un personaj din benzi desenate.

Până la urmă, taxiul s-a oprit în fața coloanelor în fals stil corintic, înnegrit de funingine, ale Pensiunii BalACLava. Ne-am cărat bagajele înăuntru, cu ajutorul unui portar irlandez crăcănat, destul de vârstnic, dar odată ajunși în hol, nu ne-a întâmpinat nimeni și prin urmare ne-am inchipuit că telegrama care ne anunța sosirea se rătăcise. Domnișoara cea tânără, ne-a informat însă portarul, se duse la întâlnirea ei obișnuită, iar domnișoara Hughes și doamna cea bătrână le dădeau de mâncare câinilor.

— Ce-a spus, dragă? a întrebat mama, după ce portarul a ieșit din încăpere, acesta având un accent atât de neînțeles, încât parcă vorbea o altă limbă.

I-am comunicat că Margo se duse la o întâlnire, iar verișoara Prue și mătușa Fan dădeau de mâncare câinilor.

— Cum adică? a întrebat mama, uluită. La ce întâlnire s-a dus Margo? Despre ce câini vorbește?

I-am răspuns că nu știu, dar că, la puținul pe care-l văzuserăm din Londra, tot ce mai lipsea erau niște câini.

— Bine, a încheiat mama, vârând cu stângăcie un șiling în gazometru și aprinzând focul, cred că n-avem altceva de făcut pentru moment decât să ne odihnim un pic și să așteptăm până se întorc.

Trecuse un ceas, când dintr-o dată, ușa s-a deschis larg și verișoara Prue a dat buzna în odaie, cu brațele larg deschise, strigând „Louie, Louie, Louie“, ca o pasăre ciudată de păpuriș. Ne-a îmbrățișat pe amândoi, iar ochii ei negri ca murele îi străluceau, afectuoși și emoționați. Răspânda în jur un parfum ușor și delicat, iar chipul ei frumos era catifelat ca o pansea. Am sărutat-o conștiincios.

— Credeam că nu mai veniți, a spus ea. Mama sosește și ea îndată. Urcatul scărilor o obosește, draga de ea. Ei, ia să vă văd, arătați grozav amândoi. Trebuie să-mi povestiți totul, de-a fir a păr. Cum ți se pare hotelul, Louie? E ieftin și convenabil, dar mișună tot felul de oameni ciudați.

Un șuierat ușor s-a făcut auzit prin ușa rămasă între deschisă.

— Oh, iat-o și pe mama, a strigat Prue. Mamă! Mamă! A sosit Louie!

În cadrul ușii s-a ivit mătușă-mea Fan. La prima vedere, mi-a trecut prin minte un gând destul de răutăcios: aducea cu un cort plutitor. Era înfășurată într-un taior de tweed ruginiu, de o croială și niște dimensiuni incredibile. Pe cap purta o pălărie cam hărtănită din catifea, al cărei model amintea de tichiile de spiriduși. Dindărătul ochelarilor, cu lentile lucioase, îi sticleau ochii ca de bufniță.

— Louie! a izbucnit mătușa, desfăcându-și larg brațele și cătând spre tavan, de parcă mama ar fi fost cine știe ce apariție divină. Louie și Gerald! Ați venit!

Mama și cu mine am fost sărutați și strânși în brațe viguros. De data asta n-am mai avut parte de îmbrățișarea ușoară ca un fulg, sau ca atingerea unei petale, a verișoarei Prue. Am fost gratificați cu o strânsoare zdravănă, de ne-au trosnit coastele și o pupătură apăsată ce ne-a storcit de-a dreptul buzele.

— Ce rău îmi pare, Louie dragă, că n-am fost aici să vă întâmpinăm, a spus Prue, dar nu știam exact când sosiți și trebuia să mai hrănim și câinii.

— Ce câini? a întrebat mama.

— Ei, cum așa? Cățelușii mei Bedlington, a răspuns Prue. Nu știai? Mama și cu mine creștem câini, de rasă.

Râsetul îi era sfios, ca un clinchet de clopoțel.

— Parcă data trecută creșteți altceva, a spus mama. Capre, dacă nu mă înșel.

— Oh, desigur, le mai avem încă, a corectat-o mătușa Fan. Și, de asemenea, albine și găini. Dar Prudence s-a gândit că ar fi bine să ne apucăm de crescut și câini de rasă. Ea are un cap pentru afaceri grozav.

— Sunt convinsă că e o îndeletnicire profitabilă, draga mea Louie, a spus Prue cu seriozitate. L-am cumpărat mai întâi pe Tinkerbelle, apoi am luat-o pe Lucybell...

— Și pe Tinybell, a întrerupt-o mătușa Fan.

— Da, și pe Tinybell, a spus Prue.

— O, mai e și Lucybell, a adăugat mătușa Fan.

— Ei, stai așa, mamă. Am zis deja de Lucybell.

— Dar mai e și Tinkerbelle, a reluat mătușa Fan.

— Mama e cam tare de urechi, s-a simțit Prue obligată să explice, și toți cățeeii au făcut pui la rândul lor. I-am

Respect adus la Londra ca să-i vindem și totodată am avut grijă de Margo.

— Chiar așa, unde-i Margo? a întrebat mama.

Prue s-a îndreptat în vârful picioarelor spre ușă și a închis-o cu grijă.

— E la o întrunire, draga mea, a răspuns ea.

— Bine, dar la ce fel de întrunire? a întrebat mama.

Prue s-a uitat nervoasă în jur.

— „O întrunire spiritistă“, a șoptit ea.

— Mai e și Lucybell, a spus mătușa Fan.

— Mamă, taci, te rog.

— Întrunire spiritistă? a întrebat mama. Ce naiba cută la o întrunire spiritistă?

— Ca să slăbească și să se vindece de acnee, a răspuns Prue. Dar, te rog să mă crezi, din asta nu se va alege nimic bun. E o forță a răului.

Mi-am dat seama că mama începe să se alarmeze.

— Dar nu înțeleg, a spus ea. Am trimis-o pe Margo în țară ca să vadă un doctor, cum zici că-l cheamă?

— Știu asta, draga mea, a spus Prue. Dar după ce a venit aici, la hotel, a căzut în ghearele femeii aceleia îngrozitoare.

— Ce femeie îngrozitoare? a întrebat mama, de data asta îngrijorată de-a binelea.

— Caprele sunt bine și ele, a intervenit mătușa Fan, dar dau mai puțin lapte anul ăsta.

— Mamă, te rog să taci, a șuierat Prue. E vorba de femeia aceea îngrozitoare, doamna Haddock.

— Moruă, moruă¹, a rostit mama, uluită.

¹ Ca substantiv comun, *haddock* înseamnă, „moruă“ sau „eglefin“, specie de pește de dimensiuni mari, consumat pe scară largă în Anglia.

Șirul gândurilor ei putea fi lesne întrerupt ori de câte ori intervenea un subiect culinar.

— E un medium, draga mea, i-a explicat Prue, și a pus ochii pe Margo. I-a spus că are o călăuză.

— Călăuză? a întrebat mama, abia șoptind. Ce fel de călăuză? Îmi dădeam seama că, în tulburarea ei, începea să creadă că Margo s-a apucat de alpinism sau de o îndeltnicire asemănătoare.

— O călăuză spirituală, a zis Prue. Pe nume Mawake. Zice că e indian pieile-roșii.

— Am acum zece stupi, s-a mândrit mătușa Fan. Scoatem o cantitate dublă de miere.

— Mamă, potolește-te! a certat-o Prue.

— Nu înțeleg, a rostit mama pe un ton plângăreț. De ce nu mai merge la doctor să-și facă injecții?

— Fiindcă Mawake i-a zis să nu se ducă, i-a răspuns Prue triumfătoare. Cu trei ședințe în urmă i-a spus – asta din poveștile lui Margo și desigur totul iese pe gura doamnei Haddock, așa că nu poți să le iei drept bune nicio clipă – prin urmare, din ce mi-a spus Margo, Mawake i-a interzis să se mai înțepe.

— Să se înțepe? a întrebat mama.

— Da, probabil așa spun pieile-roșii la injecții.

— Mă bucur să te revăd, Louie, a zis mătușa Fan. Cred că ar trebui să luăm un ceai.

— Ce idee bună, a răspuns mama, cu un glas pierit.

— N-am de gând să cobor ca să comand ceaiul, mamă, s-a apărat Prue, aruncând o privire spre ușă, de parcă în spatele ei se ascundeau toate spurcăciunile iadului. Nu acum, când tocmai au o întrunire.

— De ce, ce se întâmplă? a întrebat mama.

Respect pentru Aș vrea și niște pâine prăjită, a spus mătușa Fan.

— Of, mamă, de ce nu taci odată! a repezit-o Prue. Nici nu poți să-ți închipui ce se întâmplă la întrunirile astea, Louie. Doamna Haddock intră în transă, apoi o năpădește ectoplasma.

— Ectoplasma? s-a mirat mama. Ce-i aia ectoplasmă?

— Am în cameră un borcan cu miere de acasă, a spus mătușa Fan. Sunt sigură că o să-ți placă, Louie. E atât de curată, nu ca porcăriile astea sintetice din ziua de azi.

— E un fel de mâzgă produsă de un medium, a explicat Prue... Arată ca... mă rog, cum să-ți spun, arată ca, seamănă cu – de fapt, n-am văzut niciodată, dar mi s-a spus că ar fi ca un creier. Apoi fac să zboare prin aer trâmbițe și alte lucruri. Îți jur, draga mea, niciodată nu mă aventurez la parter când au întruniri.

Fascinat de subiectul conversației, am considerat că nu merită să ratez șansa de a vedea o femeie, pe nume doamna Haddock, învelită într-un strat de creier și niscaiva trâmbițe plutind primprejur, așa că m-am oferit să cobor și să comand ceaiul.

Spre dezamăgirea mea, la parterul hotelului n-am întâlnit nimic care să semene cât de cât cu descrierea verișoarei Prudence, dar am reușit să obțin o tavă cu cele necesare unui ceai, adusă de portarul irlandez. Tocmai ne sorbeam ceaiul, iar eu mă străduiam să-i explic mătușii Fan ce e aia o ectoplasmă, când și-a făcut apariția Margo, cărând o varză uriașă la subsuoară, însoțită de o femeie îndesată, cu ochii albaștri, bulbucăți și smocuri de păr încâlcit în cap.

— Mamă! a strigat Margo, dramatic. Ai venit!

— Da, dragă, i-a răspuns mama, acră. Și nu prea de vreme, din câte văd.

— Ți-o prezint pe doamna Haddock, a spus Margo. *E absolut nemaipomenită.*

S-a văzut imediat că doamna Haddock suferea de o infirmitate ciudată. Părea incapabilă să respire și să vorbească în același timp. Rezultatul era un fel de gâgâit neîntrerupt, toate cuvintele fiind împletite între ele, ca un lăntișor de margarete, iar când își pierdea suflul, făcea o pauză și trăgea aer adânc în piept, cu un zgomot semănând cu o sorbitură.

Ea i s-a adresat mamei:

— ÎmparebinedecunoștințădoamnăDurrell. Desigur, călăuzameaspiritualămainformat despresosireadumnea-voastră. Spercăațiavutocălătorieplăcută... Hîîîî.

Mama, care intenționase la început să-i adreseze doamnei Haddock un salut rece și înțepat, a rămas oarecum descumpănită de acest mod de adresare straniu.

— Da, desigur, a răspuns ea, nervos, ciulindu-și urechile, ca să prindă ce voia să spună doamna Haddock.

— Doamna Haddock e spiritistă, mamă, a anunțat-o Margo cu mândrie, de parcă i l-ar fi prezentat pe Leonardo da Vinci sau pe inventatorul primului aeroplan.

— Da, dragă? a spus mama, cu un zâmbet înghețat. Ce interesant.

— Eomareconsolareșăștiicăceiduşidintrenoipăstrea-zăincăolegătură... Hîîîî, spuse doamna Haddock plină de seriozitate. Unii o ameninuşidauseamadeasta... Hîîî... de lumea spiritelorcareneînconjoară.

— Păcat că n-ai văzut cățelușii astă-seară, Margo, remarcă mătușa Fan. Drăcușorii și-au răvășit de tot culcușul.

— Mamă, taci din gură, s-a răstit la ea Prue, privind spre doamna Haddock de parcă ar fi așteptat dintr-o clipă în alta să-i răsară coarne și coadă.